

MONITOR PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A JUDIKATURY 1. 10. 2020 – 31. 10. 2020

(A) PRÁVNÍ PŘEDPISY

(1) NOVELA ZÁKONA O ROZHLASOVÝCH A TELEVIZNÍCH POPLATCÍCH

- Vláda bude projednávat novelu zákona o rozhlasových a televizních poplatcích.
- Domácnosti by nově měly mít možnost vyvázat se z povinnosti platby poplatku za rozhlasové či televizní vysílání.
- Zbavení se povinnosti hradit poplatek by mělo probíhat pomocí zaslání čestného prohlášení s úředně ověřenými podpisy všech členů domácnosti provozovatelů. V čestném prohlášení všichni členové domácnosti prohlásí, že rozhlasové nebo televizní vysílání nesledují.
- Novela má dále umožnit Radě České televize rozhodovat o stížnostech mířených na jiné zaměstnance České televize, ne pouze na jejího generálního ředitele.

(2) NOVELA ZÁKONA O NĚKTERÝCH OPATŘENÍCH V OBLASTI KULTURNÍCH AKCÍ

- Parlamentem schválená a prezidentem podepsaná novela o některých opatřeních v oblasti kulturních akcí byla odeslána k publikaci ve Sbírce zákonů.
- Touto novelou se prodlužuje časová působnost zákona č. 247/2020 Sb. (Zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na oblast kulturních akcí), který byl přijat na jaře v souvislosti s první vlnou koronaviru. Časová působnost původního zákona vztahující se na kulturní akce byla stanovena do 31. 10. 2020. Novela tuto působnost prodlužuje až do 30. 9. 2021.
- Novela umožní pořadateli odložit vrácení vstupného na akce, které se mají uskutečnit po účinnosti novely do 30. září 2021 a budou kvůli epidemii zrušeny, až do března 2022.

(3) NOVELA ZÁKONA O NĚKTERÝCH ÚPRAVÁCH V OBLASTI EVIDENCE TRŽEB

- Novela zákona o některých úpravách v oblasti evidence tržeb, která novelizuje zákon č. 263/2020 Sb., o kterém jsme Vás informovali v monitoru právních předpisů a judikatury za měsíc červen, byla odeslána k publikaci ve Sbírce zákonů.
- Podle této novely není subjekt evidence tržeb povinen plnit povinnosti podle zákona upravujícího evidenci tržeb s výjimkou povinnosti zacházet s autentizačními údaji, certifikátem pro evidenci tržeb a blokem účtenek tak, aby předešel jejich zneužití, a to až do 30. 6. 2022.
- Novela také posouvá termín, do kterého subjekt evidence tržeb není povinen plnit podle zákona upravujícího evidenci tržeb evidenční povinnost a povinnost umístit informační oznámení, a to do 31. 12. 2022.

(4) NÁVRH ZÁKONA O STÁTNÍ POMOCI PŘI MIMOŘÁDNÝCH OPATŘENÍCH VYHLÁŠENÝCH V SOUVISLOSTI S EPIDEMIÍ KORONAVIRU SARS COV-2 (ODŠKODŇOVACÍ ZÁKON)

- Vláda se bude zabývat návrhem odškodňovacího zákona, který upravuje finanční pomoc subjektům státní pomoci.
- Dle návrhu zákona je subjektem státní pomoci podnikatel (fyzická nebo právnická osoba) vykonávající podnikatelskou činnost na základě zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání nebo obdobným způsobem, včetně osob samostatně výdělečně činných podle zákona upravujícího důchodové pojištění, pokud nejde o osobu vykonávající činnost, v jejímž důsledku je tato osoba účastna nemocenského pojištění jako zaměstnanec.
- Pro případ zákazu provozování podnikatelské činnosti vlivem mimořádných opatření, obsahuje návrh zákona ustanovení, které přiznává subjektům státní pomoci nárok na finanční pomoc ve výši 100 % fixních nákladů vzniklých v době trvání mimořádných opatření.
- Pokud dojde vlivem mimořádných opatření k omezení podnikatelské činnosti, přiznává návrh zákona subjektu státní pomoci finanční pomoc ve výši 50 % fixních nákladů vzniklých v době trvání mimořádného opatření.
- Žádost o pomoc obsahující taxativně stanovené údaje a přílohy by měla být podána písemně určenému orgánu státní správy. Žádost by bylo možno podat nejpozději do 90 dnů po ukončení mimořádných opatření, potom by nárok na poskytnutí státní pomoci zanikl.
- Případné nároky na státní pomoc v důsledku zákazu či omezení provozování podnikatelské činnosti dle návrhu zákona vznikne na základě vyhlášení mimořádných opatření až v době po nabytí účinnosti navrhovaného zákona.

(5) ZÁKON, KTERÝM SE MĚNÍ ZÁKON Č. 72/2000 SB., O INVESTIČNÍCH POBÍDKÁCH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ, A ZÁKON Č. 586/1992 SB., O DANÍCH Z PŘÍJMŮ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

- Vládní návrh zákona byl schválen parlamentem, podepsán prezidentem a odeslán k publikaci do Sbírký listin.
- Tento zákon zavádí možnost prodloužení lhůty pro splnění všeobecných podmínek, jakožto opatření, které by mělo zmírnit dopad koronavirové epidemie na příjemce investičních pobídek.
- Na žádost příjemce investiční pobídky, který prokáže, že v důsledku šíření onemocnění COVID-19 nemůže splnit všeobecné podmínky ve lhůtách stanovených tímto zákonem, může ministerstvo lhůtu prodloužit nejdéle o 2 roky. Žádost musí být podána nejméně 30 dnů před uplynutím lhůty stanovené tímto zákonem.

- Zákon mění také zákon o daních z příjmu. Sleva na daních z příjmů stanovená v § 35a a 35b zákona o daních z příjmů je nejčastěji poskytovanou formou investiční pobídky a lhůta pro zahájení čerpání této slevy se odvíjí od zdaňovacího období, v němž příjemce splnil všechny všeobecné podmínky dle zákona o investičních pobídkách.
- V případě, že byla prodloužena lhůta pro splnění všeobecných podmínek podle zvláštního právního předpisu, je prvním zdaňovacím obdobím, za které lze slevu na dani uplatnit, nejpozději zdaňovací období, ve kterém tato prodloužená lhůta uplynula.

(6) ZÁKON O NĚKTERÝCH ÚPRAVÁCH V OBLASTI DÁVEK STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY A PŘÍSPĚVKU NA PÉČI V SOUVISLOSTI S NOUZOVÝM STAVEM PŘI EPIDEMII

- Zákon byl vyhlášen ve Sbírce zákonu dne 30. 10. 2020 pod číslem 437/2020 Sb.
- Zákon upravuje některé podmínky nároku přídatků na dítě, přídatků na bydlení a nároku na zvýšení příspěvku na péči.
- Úřad práce ČR má dle tohoto zákona, při stanovení nároku, jeho výše a výplaty pro 4. čtvrtletí roku 2020, vycházet z údajů o příjmech a nákladech na bydlení, které byly doloženy pro nárok na výplatu a výši uvedených dávek na 3. čtvrtletí roku 2020, tj. z příjmů a nákladů na bydlení za 2. kalendářní čtvrtletí 2020.
- U dávek, u kterých již příjemci předložili podklady, budou nároky vyhodnoceny na základě těchto podkladů. U ostatních budou automaticky vyplaceny dávky ve stejné výši jako ve 3. čtvrtletí roku 2020.
- Tato právní úprava bude platná pouze pro omezené časové období z důvodu vyhlášeného nouzového stavu, a pokud dojde k omezení provozu Úřadu práce ČR.

(7) NOVELA OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

- Návrh skupiny poslanců byl zaslán vládě k vyjádření stanoviska.
- Navrhovaná úprava má změnit dosavadní znění § 1932 občanského zákoníku, který upravuje postavení dlužníka v rámci závazkového stavu, konkrétně způsob plnění jeho peněžitého dluhu.
- Novela mění pořadí, v jakém se dluh hradí a to na „jistina – již určené náklady – úroky z prodlení – úroky“ oproti stávajícímu „již určené náklady – úroky z prodlení – úroky – jistina“. Dlužník by tedy plnil přednostně na jistinu.
- Dlužník by nadále nemusel činit jakékoliv prohlášení o tom, jakou část dluhu plní. Úroky, ani úroky z prodlení by se nově neúročily.

(B) OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ (GDPR)

(1) POZNATEK ÚŘADU PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ Z DOZOROVÉ ČINNOSTI K DORUČOVÁNÍ PÍSEMNOSTÍ NA ÚŘEDNÍ DESCE

- Úřad pro ochranu osobních údajů upozorňuje na nutnost dodržování konkrétních zákonných požadavků na ochranu osobních údajů při doručování písemností veřejnou vyhláškou na úřední desce.
- V případě, kdy je využíváno zveřejnění oznámení o možnosti převzít písemnost, lze zveřejnit pouze osobní údaje nezbytné pro identifikaci adresáta, a kvůli právu na soukromí adresáta se nezveřejňují podrobnosti obsažené v písemnosti.
- Posouzení, zda na úřední desce bude vyvěšena předmětná písemnost v úplném znění, či jen oznámení o možnosti tuto písemnost převzít, je plněním povinnosti správce osobních údajů podle základních zásad zpracování osobních údajů dle čl. 5 odst. 1 GDPR.
- Správce osobních údajů je též povinen přijmout adekvátní kroky, aby zabránil případnému nedůvodnému šíření osobních údajů, a to s ohledem na znění čl. 32 odst. 1 GDPR. Pokud je při doručování veřejnou vyhláškou zpřístupňována listina v úplném znění, správce má povinnost zajistit zamezení indexování elektronické úřední desky, aby zabránil ukládání osobních údajů do cache internetového vyhledávače, neboť tyto osobní údaje mohou být při použití internetových vyhledávačů a webových archivů přístupné i po určitou dobu poté, co byly odstraněny z elektronické desky.
- Dle úřadu pro ochranu osobních údajů lze postup obecného zákazu indexování v tomto i obdobných případech považovat za standardní opatření na straně správce osobních údajů.

(C) JUDIKATURA

(1) STANOVISKO K TRESTNÍ ODPOVĚDNOSTI ŘIDIČE MOTOROVÉHO VOZIDLA OVLIVNĚNÉHO JINOU NÁVYKOVOU LÁTKOU NEŽ ALKOHOLEM (stanovisko Nejvyššího soudu, sp. zn. Tpjn 300/2020)

- Trestní kolegium Nejvyššího soudu schválilo na svém zasedání stanovisko k trestní odpovědnosti řidiče motorového vozidla ovlivněného jinou návykovou látkou než alkoholem za přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku.
- Dle tohoto stanoviska se řidič nachází ve stavu vylučujícím způsobilost ve smyslu § 274 odst. 1 trestního zákoníku, pokud řídí motorové vozidlo po užití jiné návykové látky než alkoholu, jejíž koncentrace v krevním séru dosáhne nejméně hodnot měřených na ng/ml v usnesení uvedených.

- Trestní kolegium uvádí, že v případě, kdy řidič motorového vozidla dosáhne minimálních uvedených hodnot dané návykové látky, postačí k závěru o vině takového řidiče přečinem ohrožení pod vlivem návykové látky znalecký posudek nebo odborné vyjádření z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie. Ke zjištění stupně ovlivnění řidiče návykovou látkou tedy není nutný znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie.
- Znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, pro účely trestního řízení je ovšem potřeba například v případech, kdy bude přicházet v úvahu odlišná právní kvalifikace skutku závislá na posouzení otázky přičetnosti, nebo se v souvislosti se závislostí řidiče bude uvažovat o možnosti uložení ochranného opatření v podobě ochranného léčení.

(2) PRÁVO NA ÚČINNÉ VYŠETŘOVÁNÍ PŘI PROVĚŘOVÁNÍ PODEZŘELÉHO ÚMRTÍ VE ZDRAVOTNICKÉM ZAŘÍZENÍ (nález Ústavního soudu, sp. zn. III ÚS 1477/2020)

- Stěžovatel – dědeček zesnulého poškozeného – byl ve věci veden jako poškozený a podatel trestního oznámení na neznámého pachatele pro podezření ze spáchání přečinu usmrcení z nedbalosti. Oběť přečinu byla přijata do nemocnice s bolestmi břicha, ošetřující lékař se snažil domluvit zákrok na „vyšším pracovišti“, protože v dané nemocnici tento zákrok není dostupný. Nejbližší termín byl však až další den v ranních hodinách, kdy pacient již nebyl schopen převozu a odpoledne zemřel.
- Stěžovatel si v reakci na odborný posudek, který označil lékařský postup za lege artis, v důsledku čehož byla trestní věc policejním orgánem odložena, nechal vypracovat vlastní odborné vyjádření, jehož závěr byl opačný – tedy že lékaři postupovali non lege artis.
- Poté, co se stěžovatel neúspěšně obrátil rovněž na okresní a krajské státní zastupitelství, podal ústavní stížnost. Stěžovatel v ní namítá porušení svého práva na účinné vyšetřování, přičemž zdůrazňuje, že toto právo vyplývá z práva na život. Stěžovatel uvádí, že ve svých trestních oznámeních vznesl hájitelná tvrzení, že došlo ke smrti jeho vnuka, a to v důsledku postupu zdravotnického personálu, který nebyl lege artis a který byl způsoben nedbalostním jednáním, čímž došlo k porušení základních práv, zejména práva na život.
- Ústavní soud došel k závěru, že stížnost je důvodná a uvádí, že orgány činné v trestním řízení zasáhnou svým postupem při prověřování podezřelého úmrtí ve zdravotnickém zařízení do základního práva poškozeného na účinné vyšetřování, plynoucího z čl. 6 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a z čl. 2 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, není-li jejich postup dostatečně rychlý a efektivní, zejména přistupují-li nekriticky ke shromážděnému důkaznímu materiálu, včetně závěrů znaleckého posudku, nebo pominou ze spisu vyplývající skutečnosti, stěžejní pro právní posouzení věci.
- Ústavní soud dále dodal, že při posuzování trestní odpovědnosti právnických osob za trestný čin usmrcení z nedbalosti je nutno posuzovat i komunikační mechanismy, které mají být mezi tzv. vyššími zdravotnickými zařízeními a zdravotnickými zařízeními nižšího typu, jež potřebují ke své činnosti právě tato tzv. vyšší pracoviště, aby jejich lékařská péče mohla být poskytována lege artis, nastaveny efektivně, tedy transparentně a bez technických problémů tak, aby nedošlo k ohrožení života nebo zdraví osob umístěných ve zdravotnických zařízeních nižšího typu a tím k porušení jejich základních práv podle čl. 6 odst. 1 a čl. 31 Listiny základních práv a svobod.